

Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: SWARZĘDZ

Nr ewidencyjny: 3021165_3

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
GRÓB INDYWIDUALNY	GRÓB WOJCIECHA CYGANA, OFIARY TERRORU NIEMIECKIEGO	WIERZENICA
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria II wojna światowa	
		Adres województwo / powiat / gmina
		WIELKOPOLSKIE / POZNAŃSKI / SWARZĘDZ
		ulica / lokalizacja opisowa
		CMENTARZ PARAFIALNY ul. Wierzenicka
		Właściciel / zarządca terenu / działka nr
		Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Wierzenicy / 302116_5.0017
		Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa
		Na końcu głównej alejki, po prawej stronie od krzyża. Sektor G, rząd 1, miejsce 5. GPS: 52°28'00.7"N, 17°04'22.3"E (52.466861, 17.072861).
		Podstawowa informacja o pochowanych
OFIARA TERRORU NIEMIECKIEGO – Wojciech Cygan		
Datowanie		
1939 r. – brak informacji dotyczących daty wystawienia obecnego nagrobka.		
Forma ochrony		
GRÓB WOJENNY		
Wymiary (szer., głęb., wys.)		
80 cm x 179 cm x 124 cm		
Material		
Lastrico		

¹ cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
		<p>Miejsce pochówku oznaczono poziomą płytą lastrykową ze stelą, obok której ustawiono równoległe krzyż łaciński. Wymiary krzyża wynoszą: szerokość belki poprzecznej – 42 cm, długość belki pionowej – 98 cm.</p> <p>---</p> <p>Inskrypcje:</p> <p style="text-align: center;">S.P. WOJCIECH CYGAN *9.4.1885 +16.10.1939 JEZU UFAM TOBIE</p>	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
<p>Stan mogiły jest poprawny [stan na 7.11.2025 r.]. Jednocześnie postuluje się wymianę istniejącego nagrobka na nowy, wykonany z granitu, zgodny ze wzorem przyjętym dla grobów wojennych na terenie województwa wielkopolskiego.</p>	<p>Krzyżak Franciszka, „Tragedia rodziny Wojciecha Cygana”, Wierzenicza, nr 4 (33), 2004, s. 13–16.</p> <p>Ks. Komf Przemysław, „Wojenne pochówki w Wierzenicy”, Wierzenicza, nr 9 (104), 2013, s. 5–9.</p> <p>Wierzenicza. Czasopismo Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Mikołaja w Wierzenicy, gm. Swarzędz. Dostępne na stronie: www.parafia-wierzenica.pl.</p>	<p>Wojciech Cygan (ur. 5 czerwca 1885 r.) był uczestnikiem I wojny światowej. Po zawarciu związku małżeńskiego osiedlił się w gminie Ruszcza w powiecie krakowskim. W wyniku parcelacji ziemi przeprowadzonej przez Niemców w gminie Czerwonak nabył majątek o powierzchni 11 ha położony w Mielnie [oboczna nazwa Milno] koło Wierzonki. 15 października 1939 r. do jego gospodarstwa przybyło trzech funkcjonariuszy niemieckiej policji politycznej Gestapo. Zabrali Wojciecha Cygana do Wierzonki, gdzie został dotkliwie pobity. Następnie zmuszono go do jazdy rowerem przez Mielno do Owińsk, prowadząc go w pobliżu jego własnego domu. Gdy tracił siły i spadał z roweru, był ciągnięty na lince. W Owińskach został zakatowany przez Niemców. Zmasakrowane ciało przekazano rodzinie. Został pochowany na cmentarzu w Wierzonce. Jedynym znanym źródłem narracyjnym opisującym okoliczności jego śmierci jest relacja córki Wojciecha Cygana, opublikowana w 2004 r. w czasopiśmie parafialnym w Wierzonce. Inną wersję wydarzenia zawiera wpis z października 1939 r. w księdze zgonów parafii w Wierzenicy. Odnotowano w nim: „Wojciech Cygan z Milna, lat 45, internowany, więziony w Owińskach, powiesił się w celi”.</p>	
	Załączniki		
	<p>Dokumentacja fotograficzna – stan na 7.11.2025 r. – w wersji elektronicznej.</p>		
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):		Krzysztof Wiśniewski, 15.06.2026	